

МАСА12020-02
ИАСА48020-02

мастер академске студије архитектуре
интегрисане академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	савремени принципи очувања градитељског наслеђа сви модули	година	прва
изборна група	историја и теорија 2	семестар	2
наставник	проф. др Мирјана Ротер Благојевић	статус	изборни
E-mail контакт	roterm@arh.bg.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	доц. др Марко Николић	часови активне наставе	
сарадници		предавања	1
		вежбе	1
		др. облици	0
		сам.истр.рад	0
		остали часови	0
координатор СЦ	др Будимир Судимац, доцент		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

СТИЦАЊЕ САЗНАЊА О ИСТОРИЈСКИМ И САВРЕМЕНИМ ТЕОРИЈСКИМ ПРИСТУПИМА ВЕЗАНИМ ЗА ПРОУЧАВАЊЕ, ЗАШТИТУ И ОБНОВУ ГРАДИТЕЉСКОГ НАСЛЕЂА, САВРЕМЕНЕ ПРИНЦИПЕ, ПРЕПОРУКЕ И ПОВЕЉЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ, КАО И ПРИНЦИПЕ ВЕЗАНЕ ЗА САВРЕМЕНИ ПРИСТУП ИЗГРАДЊИ И РЕГЕНЕРАЦИЈИ ИСТОРИЈСКИХ АМБИЈЕНАТА, ШТО ЋЕ ДОПРИНЕТИ ФОРМИРАЊУ ТЕОРИЈСКЕ ПОДЛОГЕ ЗА РАЗВИЈАЊЕ КРЕАТИВНИХ СПОСОБНОСТИ СТУДЕНАТА И КОМПЕТЕНТНОСТИ ЗА КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ, СТВАРАЊЕ ВЛАСТИТОГ КОНЦЕПТА И ПРИСТУПА ОЧУВАЊУ КУЛТУРНОГ И ГРАДИТЕЉСКОГ НАСЛЕЂА.

теоријска и практична настава:

Теоријски део наставе предвиђа предавања кроз која ће се студенти упознати са теоријским основама, принципима и постулатима савремене доктрине очувања и презентације културног наслеђа. Савремени аспекти материјалног и нематеријалног наслеђа, његове заштите и очувања. Принципи и проблеми вредновања различитих врста наслеђа – монументалне архитектуре, народне архитектуре, индустријске архитектуре, савремене архитектуре и сл. Концепта очувања аутентичности и интегритета наслеђа у процесу заштите и презентације. Културни пејзаж и заштита историјских амбијената. Принципи регенерације и презентације градитељског наслеђа. Теоријска настава ће бити усмерена на приказ историјских и савремених теоријских приступа различитим аспектима заштите и ревитализације културног наслеђа, као и њихову практичну примену кроз приказе различитих студија случајева.

Практична настава ће бити фокусирана на самостална истраживања студената кроз рад на студији случаја и специфичним проблемима заштите. Рад ће се састојати од прикупљања података и истраживање на терену, кроз екскурзије и посете одређених историјских подручја; прикупљања извора у архивама и другим установама; анализе података и извора, проучавања теоријских извора, дефинисања концепта обнове и презентације изабраних примера; израде предлога и писање образложења концепта.

метод извођења наставе:

Предавања ex-catedra, групне и индивидуалне консултације.

основна литература:

1. Бранди, Ч. Теорија рестаурације. Београд: Италијанска кооперација, 2007.
2. Вученовић, С. Урбана и архитектонска конзервација, Европа. Свет. Београд: ДКС, 2004.
3. Evropske konvencije i preporuke u oblasti kulturnog nasleđa. Kotor: EXPEDITIO, Centar za održivi prostorni razvoj – Kotor, 2005.
4. Jokilehto, J. A history of architectural conservation. London, 1999.
5. Културно наслеђе, избор најзначајнијих докумената Савета Европе у области културног наслеђа. Београд: Mnemosyne, 2004.

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројекта за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	40	завршни испит	60
Присуство предавањима	10	Семестрални рад	60
Први колоквијум	15		
Други колоквијум	15		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Уводно излагање – Основни појмови и савремени концепти очувања културног наслеђа.
2		Преглед најзначајнијих периода, теоријских приступа и личности везаних за очување културног наслеђа у 19. и 20. веку.
3		Одрживи развој и културна баштина. Значај материјалног и нематеријалног наслеђа.
4		Вредновање наслеђа. Дефинисање различитих категорија вредности. Валоризација и очување савремене архитектуре.
5		Савремена тумачења и примена конзервације и рестаурације код заштите и презентације градитељског наслеђа. Проблем очувања аутентичности и интегритета. Приказ карактеристичних примера.
6		Концепт културног пејзажа. Јединство природног, градитељског и културног наслеђа.
7		Оживљавање историјских амбијената и грађевина у циљу њихове регенерације и презентације. Приказ карактеристичних примера.
8		Први колоквијум. Дефинисање тема индивидуалних истраживања.
9		Рад на самосталним истраживањима и задацима. Теренска истраживања и прикупљање грађе.
10		Теренска истраживања и прикупљање грађе.
11		Дефинисање приступа заштити и презентацији.
12		Израда концепта и предлога.
13		Израда концепта и предлога.
14		Израда концепта и предлога.
15		Други колоквијум. Презентација резултата истраживања и основног концепта рада.